

PATVIRTINTA
Vilniaus Jono Basanavičiaus progimnazijos
Direktorius 2017 m. spalio 5 d.
įsakymu Nr. V-155

SMURTO IR PATYČIŲ PREVENCIJOS IR INTERVENCIJOS VYKDYMO VILNIAUS JONO BASANAVIČIAUS PROGIMNAZIJOJE TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Vilniaus Jono Basanavičiaus progimnazijos (toliau – Progimnazija) Smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkos aprašas (toliau - Tvarkos aprašas) parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo Nr.I-1489 1, 2, 19, 23, 43, 46, 47, 49, 56, 58, 59 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 23¹, 23²straipsniais įstatymu, patvirtintu 2016 m. spalio 18 d. Nr. XII-2685, Patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo Vilniaus miesto bendrojo ugdymo mokyklose tvarkos aprašu, patvirtintu 2016m. birželio 30 d. Vilniaus miesto savivaldybės Administracijos direktoriaus įsakymu Nr. 30-1602, bei Smurto prevencijos įgyvendinimo mokyklose rekomendacijomis, patvirtintomis LR ŠMM 2017 m. kovo 22 d. įsakymu Nr.V-190 ir Patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo Vilniaus Jono Basanavičiaus progimnazijoje tvarkos aprašu patvirtintu Vilniaus Jono Basanavičiaus progimnazijos direktoriaus 2016 m. spalio 20 d. įsakymu Nr. V-299.

2. Tvarkos aprašo paskirtis - padėti užtikrinti sveiką, saugią, užkertančią kelią smurto, prievartos apraiškoms aplinką, kuri yra psichologiškai, dvasiškai ir fiziškai saugi.

3. Tvarkos aprašas nustato smurto ir patyčių stebėsenos, prevencijos ir intervencijos vykdymą Vilniaus Jono Basanavičiaus progimnazijoje.

4. Tvarkos aprašas remiasi šiais principais:

4.1. į smurtą ir patyčias būtina reaguoti nepriklausomai nuo jų turinio (dėl socialinės padėties, lyties, seksualinės orientacijos, negalės, religinės ar tautinės priklausomybės, išskirtinių bruožų ar kt.) ir formos;

4.2. kiekvienas progimnazijos administracijos atstovas, mokytojas, švietimo pagalbos specialistas ar kitas darbuotojas, pastebėjęs ar sužinojęs apie smurtą ir patyčias, turi reaguoti ir stabdyti;

4.3. veiksmų turi būti imamasi visais atvejais, nepriklausomai nuo pranešančiųjų apie smurtą ir patyčias amžiaus ir pareigų bei nepriklausomai nuo smurtaujančių, besityčiojančiųjų ar patiriančių smurtą ir patyčias amžiaus ir pareigų.

5. Visi progimnazijos bendruomenės nariai (mokiniai, administracijos atstovai, mokytojai, švietimo pagalbos specialistai, turi būti supažindinti su progimnazijos smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarka, ją įgyvendinančiais dokumentais ir patvirtinti tai savo parašu, o tėvai (globėjai, rūpintojai), kiti darbuotojai supažindinami su šia tvarka, įkeliant ją į Vilniaus Jono Basanavičiaus progimnazijos svetainę <http://basanaviciausprogimnazija.lt>.

6. Tvarkos apraše vartojamos sąvokos:

6.1. Smurtas - veikimu ar neveikimu asmeniui daromas tyčinis fizinis, psichinis, seksualinis, ekonominis ar kitas poveikis, dėl kurio asmuo patiria fizinę, materialinę ar neturtinę žalą.

6.2. patyčios - tai psichologinę ar fizinę jėgos persvarą turinčio asmens ar asmenų grupės tyčiniai, pasikartojantys veiksmai siekiant pažeminti, įžeisti, įskaudinti ar kaip kitaip sukelti psichologinę ar fizinę žalą kitam asmeniui. Patyčios gali būti tiesioginės (atvirai puolant ir/ar užgauliojant) ir/ar netiesioginės (skaudinant be tiesioginės agresijos):

6.2.1. žodinės patyčios: pravardžiavimas, grasinimas, uėjimas, užgauliojimas, užkabinėjimas, erzinimas, žeminimas ir kt.;

6.2.2. fizinės patyčios: mušimas, spardymas, spaudimas, dusinimas, užkabinėjimas, turtinė žala ir kt.;

6.2.3. socialinės patyčios: socialinė izoliacija arba tyčinė atskirtis, gandų skleidimas ir kt.;

6.2.4. elektroninės patyčios: skaudinančių ir gąsdinančių asmeninių tekstinių žinučių ir/ar paveikslėlių siuntinėjimas, viešų gandų skleidimas, asmeninių duomenų ir komentarų skelbimas,

6.3. prevencija - veikla, skirta smurto, patyčių rizikai mažinti imantis progimnazijos bendruomenės narių (vaikų, administracijos atstovų, mokytojų, švietimo pagalbos specialistų, kitų darbuotojų, tėvų (globėjų, rūpintojų) švietimo, informavimo ir kitų priemonių;

6.4. intervencija - visuma priemonių, taikomų visiems smurtaujantiems ar patyčių dalyviams, esant poreikiui įtraukiant mokinių tėvus (globėjus, rūpintojus);

6.5. smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos stebėseną - smurto ir patyčių situacijos progimnazijoje stebėjimas renkant, analizuojant faktus ir informaciją, svarbią šio reiškinio geresniam pažinimui bei valdymui, reiškinio tolesnės raidos ir galimo poveikio prognozavimas.

II SKYRIUS

SMURTO IR PATYČIŲ STEBĖSENA IR PREVENCIJA PROGIMNAZIJOJE

7. Smurto ir patyčių prevencija ir intervencija yra svarbi progimnazijos veiklos dalis, kurios planavimu, organizavimu ir stebėseną rūpinasi progimnazijos vadovas, smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos darbo grupė, vaiko gerovės komisija, klasių vadovai, o jos vykdyme dalyvauja visi progimnazijos bendruomenės nariai.

8. Progimnazijos vadovas yra atsakingas už progimnazijos tvarkos aprašo parengimą ir vykdymą, už stebėsenos rezultatais paremtą kasmetinio progimnazijos smurto ir patyčių prevencijos priemonių plano parengimą, pristatymą progimnazijos bendruomenei ir vykdymą. Saugios ir palankios mokiniams aplinkos kūrimu rūpinasi progimnazijos vaiko gerovės komisija.

9. Progimnazijoje susitarta dėl elgesio taisyklių (normų), kuriose aiškiai reglamentuotas laukiamas ir nepageidaujamas mokinių elgesys. Mokinio elgesio taisyklės, patvirtintos 2012-11-09 direktoriaus įsakymu Nr.V-54. Jais vadovaujasi kiekvienas progimnazijos darbuotojas, siekdamas atpažinti ir pastiprinti laukiamą mokinių elgesį.

10. Smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkos įgyvendinimą koordinuoja ne mažiau kaip 3 atsakingi asmenys, sudarantys smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo darbo grupę (toliau - Vykdytojų grupė). Mokyklos vadovas Vykdytojų grupės nariais paskiria 3 ar daugiau Vaiko gerovės komisijos narius, kurie kasmet:

10.1. inicijuoja anoniminę vaikų apklausą ir apibendrina jos rezultatus;

10.2. surenka apibendrintus duomenis iš klasių vadovų ar kuratorių dėl progimnazijoje fiksuotų pranešimų apie smurtą ir patyčias ir atlieka jų analizę (ne rečiau kaip kartą per pusmetį);

10.3. remdamiesi apklausos ir pranešimų apie smurtą ir patyčias analizės duomenimis rengia smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos priemonių planą;

10.4. aptaria turimą informaciją, svarsto prevencijos ir intervencijos priemonių taikymo plano turinį vaiko gerovės komisijos posėdyje;

10.5. teikia siūlymus progimnazijos vadovui dėl smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos priemonių įgyvendinimo progimnazijoje, progimnazijos darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo smurto ir patyčių prevencijos ar intervencijos srityje ir kitais klausimais;

10.6. teikia siūlymus progimnazijos vadovui dėl progimnazijos tvarkos aprašo tobulinimo;

11. Klasės vadovai kasmet išanalizuoja ir apibendrina turimus pranešimus apie smurtą ir patyčias, informuoja smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo grupės narius apie prevencijos, intervencijos taikomų priemonių rezultatus klasėje, teikia kitą svarbią informaciją, susijusią su smurtu ir patyčiomis.

III SKYRIUS

SMURTO IR PATYČIŲ INTERVENCIJA PROGIMNAZIJOJE

12. Visais įtariamų ir realių smurto ir patyčių atvejais kiekvienas progimnazijos darbuotojas reaguodamas:

12.1. įsikiša įtarus ir/ar pastebėjus smurtą ir/ar patyčias - nutraukia bet kokius tokį įtarimą keliančius veiksmus;

12.2. primena mokiniui, kuris smurtauja ar tyčiojasi, mokyklos nuostatas ir elgesio taisykles;

12.3. esant pagalbos mokinio sveikatai ir gyvybei reikalingumui, kreipiasi į pagalbą galinčius suteikti asmenis (tėvus (globėjus, rūpintojus) ar progimnazijos darbuotojus) ar institucijas (pvz., policiją, greitąją pagalbą);

12.4. informuoja klasės vadovą apie įtariamas ir/ar įvykusias patyčias ar smurtą;

12.5. atlieka kitus progimnazijos tvarkos apraše numatytus veiksmus (priedas Nr.1);

13. Progimnazijos administracijos atstovo, mokytojo, švietimo pagalbos specialisto ar kito darbuotojo veiksmai įtarus ir/ar pastebėjus elektronines patyčias ar gavus apie jas pranešimą:

13.1. išsaugo vykstančių elektroninių patyčių įrodymus ir nedelsdamas imasi visų reikiamų priemonių elektroninėms patyčioms sustabdyti;

13.2. įvertina grėsmę mokiniui, jo sveikatai ir esant poreikiui kreipiasi į pagalbą galinčius suteikti asmenis (tėvus (globėjus rūpintojus) ar progimnazijos darbuotojus) ar institucijas (pvz., policiją, greitąją pagalbą);

13.3. surenka informaciją apie besityčiojančių tapatybę, dalyvių skaičių ir kitus galimai svarbius faktus;

13.4. informuoja klasės vadovą apie elektronines patyčias ir pateikia įrodymus (išsaugotą informaciją);

14. Klasės vadovas gavęs informaciją apie įtariamas ir/ar įvykusias patyčias ar smurtą:

14.1. užpildo pranešimo apie patyčias ir/ar smurtą formą (priedas Nr.2);

14.2. organizuoja individualius pokalbius su patyčių ir/ar smurto dalyviais, informuoja jų tėvus (globėjus, rūpintojus), esant poreikiui kviečia mokinių tėvus dalyvauti pokalbiuose;

15. Klasės vadovas nesiliaujant smurtui ir/ar patyčioms ar esant sudėtingesniai patyčių ir/ar smurto atvejui kreipiasi į progimnazijos smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo darbo grupės narius ir perduoda surinktus faktus apie netinkamą elgesį. 16. Smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo grupė surenka pranešimus apie įvykusį smurtą ir/ar patyčias ne rečiau kaip kartą per pusmetį ir įvertinusi turimą informaciją:

16.1. numato veiksmų planą, supažindina su jo nevykdymo pasekmėmis skriaudėją ir jo tėvus (globėjus, rūpintojus) esant poreikiui koreguoja veiksmų planą;

16.2. informuoja progimnazijos vadovą apie esamą situaciją;

17. Mokiniui pasityčiojus ir/ar smurtaujant iš administracijos atstovo, mokytojo, švietimo pagalbos specialisto ar kito darbuotojo, asmuo, pastebėjęs ir/ar įtaręs smurtą ar patyčias, informuoja progimnazijos vadovą. Vadovas nedelsdamas, bet ne vėliau kaip kitą darbo dieną, praneša pedagoginei psichologinei tarnybai ir rekomenduoja smurtavusiam ar smurtą patyrusiam asmeniui kreiptis psichologinės pagalbos.

18. Administracijos atstovui, mokytojui, švietimo pagalbos specialistui ar kitam darbuotojui smurtaujant ar pasityčiojus iš mokinio asmuo pastebėjęs ir/ar įtaręs smurtą ar patyčias informuoja progimnazijos vadovą, kuris imasi progimnazijos dokumentuose numatytų veiksmų.

19. Progimnazijos vadovas, sužinojęs apie progimnazijos darbuotojo patiriamą smurtą ar patyčias arba progimnazijos darbuotojo smurtavimą ar tyčiojimąsi, nedelsdamas imasi priemonių.

20. Kitiems smurto ar patyčių dalyviams pagal individualius poreikius progimnazijoje teikiama švietimo pagalbos specialistų ar pedagogų pagalba.

IV SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

21. Visi dokumentai, esantys mokinio asmens byloje, ir duomenys, susiję su mokiniu ir jo

asmeniniu gyvenimu, yra konfidencialūs ir naudojami tik tiek, kiek tai būtina atsakingiems fiziniams ar juridiniams asmenims atlikti pavestas funkcijas, užtikrinti mokinio teises ir teisėtus interesus.

Parengė

Aušra Rakauskienė, direktoriaus pavaduotoja ugdymui, VGK pirmininkė
Pritarta VGK posėdyje 2017-10-02, protokolo Nr. 2 nutarimu.

